

KoersKrant

Een uitgave van Sevagram, speciaal voor medewerkers en vrijwilligers

EDITIE MEI 2024 • WWW.SEVAGRAM.NL

Op koers

Bij de jaarwisseling hebben wij jullie beloofd dat wij regelmatig zouden berichten over de koers van Sevagram. Over hoe we onze organisatie verder willen ontwikkelen. In het medewerkerstevredenheidsonderzoek gaven jullie aan graag meer duidelijkheid te krijgen. In de nieuwjaarspeech heeft Pim Steerneman daar een begin mee gemaakt. Deze eerste KoersKrant is een vervolg.

Heel even terug naar nieuwjaar. De koers is dat we vanuit Sevagram, samen met heel veel andere partners inzetten op

Community Care. Het doel van alle projecten die daaronder vallen is om kwetsbare ouderen langer thuis te laten wonen. En als dat niet meer gaat, op een goede manier huisvesting bieden in een aanleunwoning. Dat is het eerste deel van de strategie.

Het tweede deel van onze reis is daar onlosmakelijk mee verbonden. Dat is hoe we omgaan met de bewoners die in de laatste fase van hun leven bij ons in de zorgcentra en verpleeghuizen komen. We willen wonen en welzijn vooropstellen. Hoe kunnen we de bewoners, samen met het netwerk dat ze nog om

zich heen hebben, een zo fijn mogelijk leven bij ons geven? En even belangrijk: het gaat niet alleen om het welzijn van de bewoners.

Voor ons is het werkgeluk van jullie even belangrijk. Wij moeten ervoor zorgen dat iedereen voldoende tijd heeft om aandacht te besteden aan onze bewoners. Niemand heeft voor de zorg gekozen om lijstjes af te vinken. We citeren graag uit het interview in deze KoersKrant waarin Bianca Bertram tegen collega's zegt: "Acteer vanuit je hart." In die opmerking zit zoveel waarheid. Het is aan ons allemaal om samen Sevagram vorm te geven. Wij rekenen op jullie allemaal.

Pim Steerneman en Trudie Severens
Raad van Bestuur Sevagram

PLANETREE

De zorg en welzijn die je je naaste gunt.

COMMUNITY CARE

Wat we zien is dat vanonderop mensen in organisaties zich aansluiten.

DUURZAAMHEID

is van ons allemaal

Wat is onze strategie?

Planetree is de paraplu van waaruit Sevagram werkt. Voor de komende jaren kennen we drie strategische speerpunten: Community Care, het Herontwerp van ons wonen-welzijn-zorg proces en duurzaamheid.

“Planetree gaat over zorg en welzijn en ook over zingeving en wonen in een fijne omgeving”

Planetree

Sevagram heeft als enige zorgorganisatie in Limburg het Planetree Mensgerichte Zorg certificaat. Daar zijn we trots op! Organisaties die Planetree gecertificeerd zijn, laten zien dat zij voortdurend bezig zijn om de zorg vóór en het welzijn ván cliënten elke dag nog een beetje beter te maken. Dat doen we bij Sevagram samen met cliënten, hun naasten, medewerkers en met vrijwilligers. Hun ervaringen zijn daarbij het uitgangspunt.

Mensgerichte Zorg

Om de beste integrale zorg te verlenen, werkt Sevagram nauw samen met Planetree Nederland. Planetree NL is een organisatie die zorgorganisaties helpt om vanuit hun eigen kracht merkbaar betere mens- en persoonsgerichte zorg te realiseren op basis van een bewezen aanpak. Het Planetree-concept is een zorgvisie met een onderscheidende manier van denken, kijken, luisteren en doen waarbij integrale mensgerichte zorg daadwerkelijk voorop staat. En er voor te zorgen dat de zorg van vandaag morgen nog beter is! Zorg voor de cliënten en hun familie, maar ook voor medewerkers en vrijwilligers.

Mensgerichte zorg betekent bij Sevagram dat...

- niet onze maatstaf bepaalt wat kwaliteit van zorg en welzijn maar de ervaringen van bewoners en naasten.
- wij ons optimaal inzetten zodat medewerkers hun vak met veel voldoening en werkplezier kunnen uitoefenen.
- wij aandacht hebben voor wat goed gaat en daarnaast ook kijken naar wat nóg beter kan. En dat in een veranderende wereld.

mensgerichte ouderenzorg

BETERE ZORG

- Menselijke interactie en liefdevolle bejegening
- Eigen regie en verantwoordelijkheid door informatie, educatie en actieve betrokkenheid
- Goede zorg en welzijn
- Gezond eten, drinken en bewegen
- Aanvullende zorg en zingeving

HELENDE OMGEVING

- Menswaardige technologie
- Gebouwen en het interieur leveren bijdrage aan gezondheid
- Vrienden, familie en gemeenschap spelen een positieve rol

GEZONDE ORGANISATIE

- Tevreden bewoners en cliënten
- Tevreden en gemotiveerde medewerkers en vrijwilligers
- Duurzame resultaten
- Goede relaties met belanghebbenden

Planetree... zorg en welzijn die je je naasten gunt

Planetree gaat uit van drie pijlers en 12 componenten. In de poster op deze pagina zie je in één oogopslag wat de drie pijlers zijn en welke componenten daarbij horen. Je kunt heel goed zien dat het bij Planetree gaat over zorg en welzijn en ook

over zingeving en wonen in een fijne omgeving. Planetree is met andere woorden... de zorg én welzijn die je je naasten gunt!

Meer lezen over Planetree en Sevagram? Kijk dan eens op onze website onder 'Planetree'.

“Bij Community Care wordt in wijken en lokale gemeenschappen ingezet op samenredzaamheid, op sociale participatie, op zelfredzaamheid en op het tegengaan van eenzaamheid”

Community Care

Tientallen organisaties in de zorg, huisartsen, gemeenten, mantelzorgers, vrijwilligers, woningcorporaties, verenigingen, seniorenraden, welzijns- en onderwijsinstellingen in Zuid-Limburg werken samen om ouderen langer verantwoord thuis te laten wonen. Ze doen inmiddels mee aan de in mei 2022 opgestarte Community Care-beweging, die tot doel heeft ouderen acht tot twaalf maanden langer thuis te kunnen laten wonen. In Zuid-Limburg wordt onderzocht of Community Care het antwoord kan zijn op de grootste uitdaging ooit die de ouderenzorg te wachten staat.

over partnerschap. Samen werken we aan merkbare mensgerichte zorg en welzijn.

Gedegen onderzoek
De grote subsidiegever in de zorg, ZonMw en zorgverzekeraar CZ financieren het onderzoek dat tot en met 2024 loopt. Om het daarna te verankeren en uit te breiden. Zuyd Hogeschool en de Academische werkplaats Ouderen monitoren en objectiveren de effecten van Community Care.

Een beweging

Community Care is in mei 2022 begonnen in drie proeftuinen in Heerlen, Valkenburg en Maastricht. Sevagram is de aanjager. Pim Steerneman: “We willen met Community Care een beweging in gang zetten. Een beweging van iedereen die in een wijk kan bijdragen aan wonen, welzijn en zorg voor de oudere wijkgenoten.

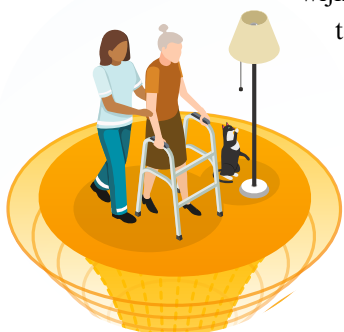
We zijn met Community Care begonnen omdat we in Zuid-Limburg alleen samen nog het verschil kunnen maken. Samen met partners in de wijk. Dat er nu al zoveel organisaties meedoen, laat zien dat iedereen dat zo voelt.

Wat we zien, is dat van onderop mensen en organisaties zich aansluiten. Gewoon vanuit de praktijk van alledag. De beweging die Sevagram op gang wilde brengen, is inmiddels op gang gekomen. Community Care is dan ook geen theoretisch verhaal meer. Het is er. We zorgen voor elkaar.

In de wijk, in de aanleunwoningen en in en met de zorgcentra. Steeds meer en steeds beter. Heel bemoedigend. Ik roep iedereen op zich aan te sluiten.”

Community Care en Planetree
Community Care past ook uitstekend bij de Planetree visie van Sevagram. Het gaat immers

Meer lezen over Community Care? Kijk op www.communitycarezuidlimburg.nl of scan onderstaande QR-code.

De uitgestoken hand van Sevagram naar Zuid-Limburg

Het zijn de netwerkers pur sang van Sevagram. Michalina Skowron (22), Thom Steinbusch (35) en Bianca Bertram (51). Ze zijn nu twee jaar coördinator van de proeftuinen van Sevagram in Maastricht/Scharwyerveld, in Heerlen/Douvenrade en in Valkenburg/Oosterbeemd.

Foto: Jean Pierre Geusens

“Het allermooiste vind ik dat je zoveel veerkracht kunt oproepen bij ouderen omdat ze meestal al heel veel in hun leven hebben meegemaakt”

De drie steken letterlijk de hand uit naar de wijken en buurten, naar alle professionals en vrijwilligers, naar alle organisaties in en buiten de zorg die bezig zijn met Community Care. Dat is samen ervoor zorgen dat kwetsbare ouderen langer thuis kunnen wonen, werken aan hun zelfredzaamheid, zorgen dat de mensen om hen heen ‘samenredzaam’ zijn en door te zorgen dat de ouderen meedoen in de maatschappij en door eenzaamheid tegen te gaan.

Thom: “Als Maatschappelijk Werker bij Sevagram zag ik senioren, hun mantelzorgers en professionele zorgverleners worstelen om opname in het verpleeghuis zo lang als mogelijk uit te stellen. Zo heb ik veel kantelpunten zien gebeuren waarbij thuiswonen niet meer lukte. Regelmatig was naar mijn mening het kantelpunt uit te stellen door hechtere samenwerking tussen hulpverleners, burgers en WMO. Ook was

er vaak veel hulp en ondersteuning mogelijk voor een senior thuis, maar was deze niet altijd vindbaar of binnen bereik. Deze ervaringen dragen bij aan mijn ambitie om de weg naar het verpleeghuis zo lang als mogelijk uit te stellen door de thuisomgeving en wijk optimaal geschikt te maken voor thuiswonende senioren.”

Thom werkte voor hij bij Sevagram kwam in de psychiatrie en maakte daar heftige incidenten mee. Thom: “Nu werk ik voor ouderen en dat is zo ongelooflijk dankbaar om te doen. Het allermooiste vind ik dat je zoveel veerkracht kunt oproepen bij ouderen omdat ze meestal al heel veel in hun leven hebben meegemaakt.”

De rol van verbinder gaat gepaard met veel vrijheid die Michalina, Thom en Bianca en nemen en krijgen. Ze zijn lovend over hun leidinggevende

en projectleider Community-care Ramon Frissen en over Lars Nicolaes die er alles aan doen om van Community Care een succes te maken. Ramon geeft ze de ruimte, bespreekt beleid met ze, daagt uit, maar biedt ook een luisterend oor. Daarnaast is het Innovatieteam van Sevagram actief aangehaakt. Dit zorgt voor een projectgroep waar wijkgerichte benadering, creativiteit, wetenschap en innoveren prima synchroon lopen en mooie initiatieven ontstaan. Bianca: “Ik werk al lang bij Sevagram en ik moet zeggen dat de strategie nu heel duidelijk is die gevoerd wordt. Er is een stip aan de horizon die ons richting geeft.”

Die strategie is dat Sevagram aanjager van Community Care is, een beweging waar inmiddels tientallen organisaties zich bij hebben aangesloten. Het doel daarvan is mensen zo lang mogelijk thuis te laten wonen. En als het niet anders kan, dan

kunnen ze terecht in de aanleunwoningen en zorgcentra. Waar de focus verlegd wordt naar welzijn.

Thom: “We zijn opgeleid om te kijken op microniveau naar de cliënt, op mesoniveau naar de organisatie, Sevagram, en op macroniveau naar het belang van de samenleving. In wat we nu doen komt dat allemaal bij elkaar. Het is ook hoe we nu tot projecten komen: uiteindelijk willen we allemaal doen wat goed is voor de cliënt, wat haalbaar is voor de eigen organisatie en zeker als dat wat bijdraagt aan het belang van de samenleving: dat is het voorkomen van een ‘zorginfarct’.”

Michalina: “Het mooie is dat we aan tafel zitten bij bestuurders, maar ook bij vrijwilligers-organisaties en bij veel collega’s. We horen dus van iedereen hoe tegen zaken aangekeken wordt. Dat biedt ons kansen: we kunnen

mensen overtuigen en we kunnen ze de spiegel voorhouden. Omdat we weten welke belangen overal spelen, kunnen we ook goed omgaan met terughoudendheid. ‘Hebben we al geprobeerd. Zo doen we dat hier niet. Dat kunnen wij niet. Ja, maar.’ Het is volstrekt begrijpelijk dat collega’s in de eerste plaats bezig zijn met de zaken in hun eigen huis. Dat geven we ook weer terug aan de bestuurders.”

Bianca: “Wat we zo goed mogelijk proberen uit te leggen is waarom we nu collega’s – die het al druk hebben – vragen om bij hun ‘intramurale’ werkzaamheden vooral ook de verbinding te zoeken met de partners in de wijk. De deuren voor de wijk meer open zetten zodat het verpleeghuis geen eilandje meer is, maar een verbindende schakel in de wijk. We kunnen uitleggen dat dat nodig is om op langere termijn juist meer passende zorg aan de bewoners te kunnen geven waarbij ook mantelzorg en netwerk van een bewoners actief betrokken blijft.”

Michalina vult aan: “We leggen ook uit dat dit niet alleen om verenzorg gaat. Community Care heeft als doel mensen langer thuis te laten wonen. Nu is de mogelijkheid om te onderzoeken wat nodig is voor deze burger om zo lang als mogelijk zelfstandig te blijven wonen.”

Bianca is de pionier van Sevagram die al bezig was met Community Care nog voordat het concept nog bedacht was. Ze was wijkcoördinator in Valkenburg,

Vaals en Gulpen-Wittem, de enige binnen heel Sevagram met die functie. “Nu zijn we met zijn drieën en dat is mooi. We hebben verschillende vooropleidingen, ervaringen en kwaliteiten. We leren veel van elkaar. Van wat goed gaat en wat je beter anders zou kunnen aanpakken.”

Bianca weet dat de kaarten vroeger anders lagen als het gaat om samenwerken buiten de deuren van Sevagram. “Toen werd toch echt gedacht in termen van concurrentie. Zo van: We gaan toch niet samen in één folder staan? Nu is voor iedereen duidelijk dat we allemaal aan dezelfde kant staan: die van de cliënt. Ieder vanuit zijn eigen expertise. We begrijpen nu allemaal dat we een gezamenlijke opgave hebben. Dat begrip maakt ook het samenwerken veel makkelijker. We mogen nu ook allemaal meer vanuit onze eigen organisaties.”

De drie voelen goed aan dat collega’s zien dat de mensen die bij Sevagram binnenkomen steeds zwaardere problematieken hebben. Thom: “Vroeger kwam er geregeld wel eens iemand binnen op een sociale indicatie. Dat wordt een uitzondering.” Bianca: “Het werk zal altijd blijven veranderen. Ik kan daar maar één ding over zeggen: acteer vanuit je hart. Je moet ook zelf plezier en voldoening uit je werk halen, want dat is precies wat werken in de zorg je te bieden heeft. Als je dat doet, straalt je energie uit. En die energie krijg je terug! Dat maakt ons vak zo mooi.”

Bianca Bertram

Thom Steinbusch

Michalina Skowron

Duurzaamheid

Je voetafdruk op het milieu verkleinen. Hoe doe je dat als Nederlandse zorgsector?

Hierover zijn afspraken gemaakt in de Green Deal Duurzame Zorg. Voluit heet de afspraak Green Deal Duurzame Zorg voor Gezonde Toekomst. Het gaat dan over de bijdrage die de zorgsector kan leveren aan het verbeteren van het milieu. Sevagram tekende het convenant en verbindt zich daarmee aan de afspraken om de zorgsector duurzamer te maken. Bijvoorbeeld door CO²-uitstoot te verminderen.

Werken aan duurzaamheid betekent bij:

1. Samen werken aan een beter milieu
2. Aandacht voor vitaliteit en duurzame inzetbaarheid van medewerkers
3. Aandacht voor welzijn van cliënten

Herontwerp wonen-welzijn-zorg proces

Waar we met Community Care willen inzetten om oudere kwetsbare mensen langer, zelfredzamer, meer betrokken bij de gemeenschap en minder eenzaam thuis te laten wonen, willen we er ook in onze eigen organisatie voor zorgen dat we doen waarvoor we op aarde zijn. Daarom zijn we bezig om ons zorgproces te herijken.

Gedegen intern onderzoek
Intern hebben we een half jaar lang intensief gekeken welke zorg en welzijn we nu allemaal bieden. Hoe al die zorg en welzijn en facilitaire processen in de praktijk verlopen.

We hebben interviews gedaan met medewerkers om te weten te komen wat er allemaal precies voor werk verricht wordt en er is meegelopen en er zijn vragen gesteld. Over hoe het nu gaat en waar het knelt.

Bij het herijken van ons wonen-welzijn-zorg proces hebben we van alle interviews en alle observaties en analyses een kaart gemaakt. Dat geeft ons inzicht in wat we allemaal doen en geeft ons ook inzicht in wat we allemaal hebben opgetuigd en waar we vanaf zouden kunnen en vanaf zouden moeten willen.

“We kijken vooruit en denken na wat dan risico’s en kansen zijn en proberen oplossingen te bedenken”

Anders denken, anders doen
Wij willen graag de organisatie en de werkzaamheden minder complex maken. En meer samen: welzijn, zorg en facilitair. Medewerkers in onze huizen weten als geen ander wat zinvol is en wat niet. Hoe zaken slimmer aangepakt kunnen worden. In de praktijk gebeurt dat gelukkig al, maar niet overal

“Medewerkers in onze huizen weten als geen ander wat zinvol is en wat niet”

en niet systematisch. Net als bij Community Care vertrouwen we op de kracht van de professional.

Daarvoor volgen we een methode die ook gebruikt wordt bij Nike, bij Adidas, bij Volvo. We hebben het innovatieteam gevraagd om ons te helpen bij de herijking van ons wonen-welzijn en zorg proces. Want een ding is zeker: zonder innovatie gaan we het niet redden. Innovatie betekent ook: anders denken en anders doen. We kijken vooruit en denken na wat dan risico's en kansen zijn en proberen oplossingen te bedenken.

Groot compliment voor Sevagram!

Dit is heel uniek in de zorgsector en dit heeft de interesse van het Ministerie van Volksgezondheid. En het CZ zorgkantoor. Ze zijn nieuwsgierig naar wat er allemaal gebeurt in onze organisatie. En hoe wij voorop lopen met het gericht en innovatief nadenken over de toekomstige knelpunten en om nu al oplossingen te verzinnen en uit te proberen. Die interesse is natuurlijk een groot compliment voor Sevagram.

Kortom, het herontwerp heeft als doel om het wonen, welzijn

en zorgproces opnieuw vorm te geven, waarbij we rekening houden met:

- de twaalf doelen van Planetree
- de behoeften en prioriteiten van onze cliënten en medewerkers
- de mogelijkheden van technologie en andere innovaties
- de vereisten voor een gezonde organisatie
- toekomstscenario's

We doen dat:

- samen met welzijn, zorg en facilitair
- samen met het netwerk

Onze missie en visie

Sevagram biedt zorg en welzijn passend binnen de levensloop;

- Aan eenieder met een vraag over wonen, welzijn en zorg;
- Door betrokken en deskundige medewerkers en vrijwilligers;
- Met als resultaat dat cliënten, hun netwerk, medewerkers en vrijwilligers zich thuis voelen en gezien worden.

Onze missie geeft aan waar we voor staan.

• Sevagram is dé betrouwbare partner voor ouderenzorg in brede zin in de regio's Maastricht, Heerlen en Heuvelland. Wij onderscheiden ons door een toonaangevende rol te spelen in het organiseren en registreren van zorg en welzijn vanuit de Planetree visie, zowel in onze huizen als in de aanleunwoningen in het kader van community care.

• Wij zijn een aantrekkelijke zorgorganisatie voor bewoners, cliënten, naasten, medewerkers én vrijwilligers. Sevagram, waar je wil wonen en werken.

De kern van onze visie is dat wij merkbare mensgerichte zorg en welzijn bieden. Zorg en welzijn die je je naasten kunt gunnen.

Meer hierover lezen?

Kijk dan ook eens op onze website bij 'strategie'.

Terugblik Inspire-bijeenkomst

Op 10 april vond in het Theater van Sevagram een Inspire-bijeenkomst plaats. Zo'n 80 collega's organisatie-breed hadden aan de uitnodiging gehoor gegeven om zich te laten informeren over de koers van Sevagram en om actief mee te praten en denken over de toekomst. Het doel van de ochtend was dan ook tweeledig: verbinding met elkaar maken op de strategische thema's en samen het jaarplan-proces aftrappen.

Collega's verzorgden drie korte inleidingen over Community Care, herontwerp en duurzaamheid. Over elk van deze onderwerpen werden vragen uit de zaal verzameld en later -via de mentimeter methodiek- werden de vragen die het meest gesteld waren, beantwoord.

Q&A Mentimeter: de antwoorden

Tijdens de inspiratiesessie werd met behulp van mentimeter duidelijk wat de belangrijkste vragen zijn die nu leven bij onze medewerkers.

Tim van de Geijn loopt de belangrijkste vragen nog eens een voor een na.

Hoe kunnen we de kwaliteit van zorg waarborgen als de focus op welzijn komt te liggen?

Aan de voorkant zetten we in op 'thuis als het kan', 'digitaal als het kan'. We gaan onze expertise aan de voordeur bij de mensen inzetten. Community Care moet eraan bijdragen dat mensen langer vitaal in hun eigen omgeving blijven wonen. En als dat niet meer mogelijk is, dan moet de overgang van thuis naar een verpleeghuis zo soepel mogelijk verlopen. Dat kan, omdat we de mensen al goed in beeld hebben en al begeleiden. Daarnaast zetten we ook in op tussenvormen van wonen tussen thuis en intramurale verpleging.

Hoe kunnen we op een goede manier het medisch model uitfasen? Uitfasen is een verkeerde benaming. We gaan de focus verleggen van zorg

naar welzijn. Heel lang hebben we medisch geïntendeerd behandeld. Gedacht vanuit ons medisch aanbod. Fysieke en mentale gezondheid was het hoogste doel. De arts kwam langs om te kijken wat we allemaal nog konden doen.

Nu gaan we meer uit van de gedachte dat onze cliënten bij ons richting hun laatste levensfase gaan. Waar hoort dan de focus te liggen? Wat is kwaliteit van bestaan? Wat vindt de persoon zelf belangrijk? Dat kan lekker lezen zijn. Of lekker eten, ook al is dat soms ongezonder dan voorgeschreven. Het gaat om de balans: wat we moeten doen wordt meer gedreven door de vraag van de cliënt. Uitfasen van het medisch model kan nooit hard zijn: je kunt geen welzijn ervaren als je fysiek te veel last hebt van problemen. Medische

zorg moet altijd op een bepaald niveau gegarandeerd zijn.

Wat is de link tussen herontwerp en Community Care? Die vraag ligt in het verlengde van de vorige vraag. Herontwerp en Community Care zullen uiteindelijk ook overvloeien. Betere zorg is ook zorg met menselijke interactie en liefdevolle begeleiding. Dat zijn ook niet voor niets Planetree-uitgangspunten. Wat belangrijk is, dat is ook aan de cliënten en aan de naasten. De zorg zal altijd geborgd zijn. Maar we moeten wel keuzes maken: wat is minimaal noodzakelijk?

Hoe wordt de rol van mantelzorg familie? Het is onvermijdelijk dat we meer gaan vragen aan mantelzorgers en familie. Maar dat wil absoluut niet zeggen dat we zaken over de heg gaan kieperen. Integendeel.

We weten dat mantelzorgers schaars en overbelast zijn. Daarom willen we juist heel constructief kijken wat wij ook voor hen kunnen betekenen. Wat kunnen wij doen als een mantelzorger ook een keer even op vakantie wil? Hoe kunnen we dan helpen? Wat kunnen we doen aan opleidingen? Aan het verstrekken van middelen?

Doen we internationale inspiratie op? We hebben wereldwijd gekeken hoe landen omgaan met dubbele vergrijzing: minder jongeren, meer ouderen die ouder worden. De context speelt een hele grote rol. In Zuid-Europa is de zorg van de familie voor de ouderen bijna vanzelfsprekend. In Nederland en Scandinavië heeft de staat en hebben de verzekeraars die rol heel lang overgenomen. Daardoor zorgt in die landen familie het minst voor elkaar. We hebben de participatiemaatschappij zelf afgebroken. Je ziet in Japan – dat

qua vergrijzing al veel verder is dan ons – sterk wordt ingezet op robotisering. In Denemarken kijken ze naar zorgzame gemeenschappen. In zo'n gemeenschap moeten afstanden behapbaar zijn. Moeten voldoende voorzieningen zijn. Zorgt oud voor jong en jong voor oud.

Wellicht geldt ook dat participatie ontstaat als de nood het hoogste is. Daarom willen wij ook vroeg de samenwerking met potentiële formele en informele partners opzoeken. Burgers horen daar ook een actieve rol in te spelen.

Hoe blijven we wendbaar, ook als het herontwerp af is? We kijken continu naar de toekomst. We letten op signalen en trends die impact op ons kunnen hebben. We willen pro-actief bijsturen in functie van wat we zien veranderen op de wat langere termijn. Zo blijven we wendbaar.

Wanneer starten we met het waarden op competenties?

In de zorg is altijd het uitgangspunt geweest: bevoegd is bekwaam. Dat gaan we om draaien. Bekwaam betekent voortaan bevoegd. Uiteraard gaat het daarbij om aantoonbaar bekwaam. In feite is dat een groot deel van het herontwerp. Wie heeft welke competenties en welke taken passen daarbij? Kijk, zolang iemand thuis woont, mag iedereen helpen met steunkousen aantrekken. In een verpleeghuis moet je daarvoor ineens een diploma hebben. Dat is onlogisch. We gaan veel meer kijken waar onze medewerkers goed in zijn. Aantoonbaar bekwaam in zijn.

Dat zal ook moeten leiden tot een nieuw en eenvoudig functiehuis. De afgelopen tientallen jaren hebben we elke functie steeds meer uitgesplitst, om nog specialistische zorg te kunnen leveren. We hebben nu

een heel complex functiehuis, waarin eigenlijk niemand meer weet wat de ander kan en mag. Dat gaat niet meer werken. We gaan toe naar meer generalistische functies.

Wat is de doelgroep van de toekomst? Er komen geen extra intramurale plekken meer bij. Wij zetten onze plekken in voor kwetsbare ouderen met psychosociale geriatrische klachten. Het gros heeft cognitieve problemen. Dat zijn de mensen die wij nu als semi-acuut opnemen. Dat wordt naar alle waarschijnlijkheid onze reguliere doelgroep. Mensen die bij ons in hun laatste levensfase komen.

Zijn de cliënten en de medewerkers meegenomen in het herontwerp? Ja. Voor ons is van groot belang hoe cliënten en medewerkers de huidige situatie ervaren en hoe ze denken over de toekomstige aanpak. Cliënten en ook hun naasten

Tim van de Geijn - Programmamanager Innovatie

“We gaan toe naar meer generalistische functies”

en medewerkers zijn ook de eindgebruiker van het herontwerp. Deze groepen worden straks ook betrokken in de implementatie van de plannen. Daar doen we het voor.

Welke rol hebben de ondersteunende diensten? Ondersteunende diensten moeten straks kunnen uitleggen wat ze doen in functie van het herontwerp. Een nieuw ontwerp van wat wij doen heeft ook impact op bijvoorbeeld primaire rollen. Welk functiehuis heb je nodig? Daarvoor is HR natuurlijk aan zet. Hoe richt je de roosters in, zodat dat beter is voor cliënten en medewerkers? Wat betekent het herontwerp voor de begroting? Hoe zet je dus je financiële middelen in om de focus van medische aanpak naar welzijn te helpen verschuiven. Dus hoe help je mee aan een betere balans. Wat rol speelt techniek toekomstig?

We zullen in de toekomst ook niet meer alles doen wat we nu doen. Daar moet je ook open over zijn. Wat wil je behouden? Welke taken stoot je af? Wat ga je juist opstarten? Wat kun je automatiseren en digitaliseren? Dat zijn allemaal primaire vragen, ook in het herontwerp.

Wat gaan we doen aan communicatie en marketing?

Het vertellen van ons verhaal wordt ontzettend belangrijk. We moeten het eerlijke verhaal vertellen dat we gaan veranderen. Dat verhaal moet 1-op-1 kloppen met de werkelijkheid. We zijn feitelijk al begonnen met communiceren: deze KoersKrant is daar een voorbeeld van. Maar ook extern zeggen we hoe we tegen de verandering aankijken. We zetten in op Community Care, op het herontwerp. We blijven verduurzamen en vasthouden aan Planetree.

Hoe worden de medewerkers meegenomen? We moeten uitleggen waarom het noodzakelijk is dat we veranderen. Daar moeten we begrip voor kweken. We moeten uitleggen welke route we nemen. En belangrijk: wat die route voor iedereen persoonlijk betekent. Daarbij moeten we als organisatie koersvast blijven. We hebben leiderschap nodig. Net als eenheid van taal. Spreken we op dezelfde manier als we het over onze toekomst hebben. En we moeten vooral doen. Daden zeggen meer dan woorden. Veel meer. We moeten ook trots zijn als we zien dat we goed vooruitkomen.

Moeten we niet meer focus leggen op personeelstekorten?

Daar zijn we ons terdege van bewust. Daarom staat in het herontwerp niet alleen de cliënt nog op één. Ook de medewerkers staan op één. Ze zijn voor ons even belangrijk. Dat betekent dat we in de toekomst af en toe keuzes moeten maken die in het voordeel zijn van het personeel. Alleen dan kunnen we een professionele organisatie blijven waar het ook fijn werken is. Uiteraard moeten alle primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden goed op orde zijn. Maar daar komt straks bij dat je kijkt wat je kunt doen voor jonge medewerkers als die bijvoorbeeld kinderen krijgen. Wat kun je doen om oudere medewerkers te ontlasten? Voor iedere generatie moet je maatwerk leveren.

Wat gebeurt er met het kwaliteitsstreven? De huidige kwaliteit is uitgangspunt. In de loop der jaren is heel veel complexiteit toegevoegd aan wat we doen. We hebben veel administratieve last gecreëerd. Daar is heel veel te winnen door uit te gaan van eenvoud in je ontwerp. Dan kun je kwaliteit behouden, ook met minder mensen en ook voor een complexe doelgroep.

“Duurzaamheid is van ons allemaal”

“Ik heb twee kleine meisjes van 3 en 1 jaar oud. Ik wil dat zij, en later ook hun kinderen weer, net zo kunnen opgroeien als ik. Buiten spelen in het bos. Mijn kinderen zijn voor mij een geweldige motivatie om me met hart en ziel in te zetten voor duurzaamheid.” Aan het woord is Rachelle Peters, sinds 1 april Programmamanager Duurzaamheid bij Sevagram.

Rachelle: “Voor iedereen is duurzaamheid wat anders. Voor de een is het een ijsbeer op een kleine ijsschots. Voor de ander plastic soep in rivieren en oceanen. En om het dichterbij huis te zoeken: hittestatistiek, wateroverlast en uitdroging. De wateroverlast raakte ook Sevagram hard. Hitte treft ook onze bewoners. Duurzaamheid is geen ver-weg begrip meer.”

Winst behalen

Rachelle trekt samen met Nataschja Zaal – Manager Facilitair Bedrijf – de duurzaamheidskar bij Sevagram. De teams Vastgoed en Beheer & Onderhoud doen al heel veel aan bijvoorbeeld de gebouwen van Sevagram. Maar er is in technische zin nog altijd winst te behalen. Staan installaties wel op de zuinigste stand geprogrammeerd? En

bijvoorbeeld ook om het terugbrengen van de temperatuur van 23 naar 21 graden, zoals Sevagram ook gedaan heeft. Het gaat om het plaatsen van ledverlichting. Maar het gaat ook om gedrag van de medewerkers in het gebruik van de gebouwen: als het warm is, niet meteen de ramen openzetten, maar liever eerder de thermostaat iets terugdraaien.”

Al stappen gezet

Sevagram heeft al diverse zaken uitgerold. Voor de inname van medicijnen worden nu papieren bekertjes gebruikt in plaats van plastic. Op diverse locaties wordt afval gescheiden naar diverse soorten. We willen aan de slag met een centraal meubelpunt met als doel hergebruik van spullen. Het wagenpark wordt geëlektrificeerd. In de schoonmaak gaan we over op

Nataschja Zaal - Manager Facilitair Bedrijf

duurzame 500 ml flacons. Het is de bedoeling dat die lijst consequent groeit. Nataschja: “Ook in de inkoop gaan we bij onze leveranciers steeds meer sturen op duurzaamheid. Zo kunnen we de CO²-voetafdruk van Sevagram ook verlagen.” Alle inkopers van grote bedrijven sturen op duurzaamheid: samen kun je zo heel effectief zijn.

Beiden zien dezelfde uitdaging. Hoe krijgen we alle medewerkers ook echt in actie? Nataschja: “Kijk, iedereen is voor duurzaamheid. Iedereen is daar ook in meerdere of mindere mate thuis mee bezig. Afval scheiden, geen uur onder de douche staan, om

“Het gaat erom dat duurzaamheid onderdeel wordt van ons dagelijks handelen”

Rachelle Peters - Programmamanager Duurzaamheid

maar wat te noemen. Op het werk is afval scheiden een stuk lastiger. We moeten ook bij Sevagram bewust worden van duurzaamheid.”

Greenteam

Rachelle: “We willen toe naar ‘groene zorgprofessionals’, naar een ‘greenteam’. “Het gaat erom dat duurzaamheid

onderdeel wordt van ons dagelijks handelen. We willen de medewerkers die privé al wat fanatieker zijn op dit gebied als ambassadeur inzetten om een beweging op gang te krijgen. Wat zijn er al voor ideeën? Wie ziet waar welke verbetering? Wat kunnen we leren van elkaar? Het gaat om allerlei tips die we kunnen delen. Het helpt al als iedereen zijn computerscherm uitzet voor hij of zij naar huis gaat.”

Beiden zijn ervan overtuigd dat het gaat lukken. Duurzaamheid is een van de drie pijlers van de strategie van Sevagram. Met de collega’s van Planetree zijn we nu ook in overleg over hoe we duurzaamheid goed in de Planetree pijler toe kunnen passen. Nataschja: “Dat duurzaamheid een van de drie strategische

pijlers is, zegt al genoeg. Het commitment is er dus absoluut.”

Het levert ons veel op

De vraag of duurzaamheid geld kost of oplevert, wordt vlot beantwoord. Nataschja: “In eerste instantie kost het euro’s. Maar in tweede instantie levert het euro’s op en veel meer dan dat. We dragen effectief bij aan de vermindering van de uitstoot van CO². We willen een betrokken en moderne organisatie zijn en dan is een uitgebreide aanpak van duurzaamheid ook essentieel. We zien nu al dat mensen solliciteren bij bedrijven die ook serieus bezig zijn met het klimaat. Bij bedrijven waar werken ook bijdraagt aan zingeving. Sevagram levert beide: zinvol werk en werken voor een ‘groen’ bedrijf.”

Kernwaarden Sevagram

We werken vanuit ons hart

Wij werken met kwetsbare mensen die elke dag onze zorg en toewijding nodig hebben. Daarbij kijken we naar wat iemand écht nodig heeft om zich fijn en veilig te voelen. Een zo goed mogelijke gezondheid is natuurlijk belangrijk. Maar ook genieten van een waardige en passende daginvulling. We noemen dat mensgerichte zorg, waarbij we ons dagelijks en met passie inzetten voor de gezondheid van onze cliënten en voor hun welzijn. Wij bieden onze cliënten een leven zoals je dat je naaste gunt.

We zijn er voor anderen

We staan midden in de samenleving en we zijn er voor anderen. Allereerst voor onze cliënten en hun families. Voor onze medewerkers en vrijwilligers. Midden in de samenleving staan, betekent ook, dat wij samen werken met organisaties om ons heen. Met huisartsen bijvoorbeeld, ziekenhuizen en collega instellingen. We zijn een betrouwbare ketenpartner die altijd kijkt naar de juiste zorg, op het juiste moment, op de juiste plek.

We durven te veranderen

We volgen en kennen de ontwikkelingen in de samenleving. We weten waar behoefte aan is en spelen daarop in, in onze zorg van alledag. Door het gebruik van nieuwe producten en technologieën bijvoorbeeld. We onderzoeken welke behoeften onze cliënten en medewerkers hebben en zorgen ervoor dat zij tevreden zijn. En, dat de zorg van morgen nog beter is.

We bieden goede zorg en welzijn

Goede zorg vinden wij belangrijk met daarbij vooral aandacht voor het welzijn van cliënten. Welzijn gaat over je fijn voelen. Over zingeving en waardigheid. Over hoe je met elkaar omgaat én over fijn wonen, gezond eten en voldoende beweging. Waar het kan op maat en aansluitend bij de wensen en mogelijkheden van de cliënt. Bij Sevagram willen wij de zorg vóór en het welzijn van cliënten elke dag een beetje beter te maken.